

**Η ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ Σ.Π.Π.Ε. «ΠΡΑΣΙΝΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ»
ΚΑΙ ΤΑ ΩΣ ΤΩΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΑΥΤΟΥ ΣΤΗΝ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**

ΣΑΟΥΛΙΑΣ Η. Α.

Εκπαιδευτήρια Φρυγανιώτη, Β' Δ/ση Α/θμιας Εκπαίδευσης Ν. Θεσσαλονίκης
e-mail: saoulias@yahoo.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το πρόγραμμα Π.Ε. «ΠΡΑΣΙΝΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ» που εφαρμόζεται στα Εκπαιδευτήρια Φρυγανιώτη γεννήθηκε ως μια πρωτοποριακή εφαρμογή το Σεπτέμβριο του 1993. Τότε πρωτοπαρουσιάστηκε η λειτουργική ανάγκη να ενσωματωθούν όλες οι εκπαιδευτικές και παιδαγωγικές δραστηριότητες που ως τότε ήταν διάσπαρτες μέσα στο Αναλυτικό Πρόγραμμα σε μία κοινή και ενιαία παιδαγωγική δράση. Τα χρόνια εκείνα (ύστερα από σχεδόν μία δεκαετία «νηπιακής» εφαρμογής της Π.Ε.) είχε αρχίσει πλέον να γίνεται αντιληπτή η αναγκαιότητα ενός νέου παιδαγωγικού μοντέλου για την περιβαλλοντική εκπαίδευση. Στα περισσότερα σχολεία οι δάσκαλοι εφαρμόζαν αποσπασματικά και ευκαιριακά περιβαλλοντικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες στο πλαίσιο των μαθημάτων της Σπουδής Περιβάλλοντος, ή της Φυσικής στις ανώτερες τάξεις του Δημοτικού...

SAOULIAS A.

e-mail: saoulias@yahoo.com

ABSTRACT

The Ecological Education program "GREEN WEEK" which has been held in "Fryganioti" Elementary School, was born as a pioneer application in September 1993. It was then, that the functional need to incorporate all the educational and pedagogical activities into a common and united pedagogical action was first appeared. Those activities were, till then, scattered in the School Program. In those years the necessity of a new pedagogical model for the ecological education had started to become perceptible after a decade of application. Most schools had applied fragmentary and occasionally ecological education activities which were included in subjects such as environmental study or Science in the advanced grades of Elementary Education...

Λέξεις κλειδιά: Πράσινη Εβδομάδα, Εκπαιδευτήρια Φρυγανιώτη, περιβαλλοντική εκπαίδευση, Green Week, περιβάλλον, αγωγή, σχολικά προγράμματα.

1. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΘΕΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης «Πράσινη Εβδομάδα» δημιουργήθηκε στα Εκπαιδευτήρια Φρυγανιώτη το 1993-1994 ως ένα εναλλακτικό πρόγραμμα παροχής Π.Ε. Η πρωτοτυπία του έγκειται στο γεγονός ότι το όλο πρόγραμμα έχει μαθητοκεντρικό χαρακτήρα, ενώ στηρίζει και ενισχύει τη βιωματικότητα στη γνώση. Στη δημιουργία του προγράμματος μας οδήγησε η λειτουργική ανάγκη να ενσωματώσουμε όλες οι εκπαιδευτικές και παιδαγωγικές δραστηριότητες που ως τότε ήταν διάσπαρτες μέσα στο Αναλυτικό Πρόγραμμα σε μία κοινή και ενιαία παιδαγωγική δράση.

2. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Το πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης «ΠΡΑΣΙΝΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ» που εφαρμόζεται στα Εκπαιδευτήρια Φρυγανιάτη γεννήθηκε το Σεπτέμβριο του 1993. Αποτελέσει δε την πρωτοποριακή εφαρμογή μιας πρωτότυπης, όσο και πρότυπης ιδέας. Τα χρόνια εκείνα (ύστερα από σχεδόν μία δεκαετία «νηπιακής» εφαρμογής της Π.Ε.) είχε αρχίσει πλέον να γίνεται αντιληπτή η αναγκαιότητα ενός παιδαγωγικού μοντέλου για την περιβαλλοντική εκπαίδευση. Στα περισσότερα σχολεία οι εκπαιδευτικοί εφάρμοζαν αποσπασματικά και ευκαιριακά περιβαλλοντικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες στα πλαίσια των μαθημάτων της Σπουδής Περιβάλλοντος, ή της Φυσικής στις ανώτερες τάξεις του Δημοτικού. Στα Εκπαιδευτήρια μας ως τότε παρείχαμε στους μαθητές μας Περιβαλλοντική Εκπαίδευση μέσα από στοχευόμενες συνθετικές εργασίες που αναθέτονταν στους μαθητές από τους δασκάλους τους ανά τρίμηνο ή ανά μήνα. Ήταν μια επίπονη και χρονοβόρα διαδικασία για μαθητές και δασκάλους χωρίς τα ουσιαστικά αποτελέσματα στο γνωστικό πεδίο της Π.Ε.

Ξεκινώντας με την αξιολογητική μελέτη της ως τότε Π.Ε. και με την πεποίθηση ότι υπάρχει λειτουργική ανάγκη να ενσωματωθούν όλες οι εκπαιδευτικές και παιδαγωγικές δραστηριότητες που ως τότε ήταν διάσπαρτες μέσα στο Αναλυτικό Πρόγραμμα σε μία κοινή και ενιαία παιδαγωγική δράση αποφασίσαμε στην από κοινού συνεδρίαση του Συλλόγου Διδασκόντων με τη Διοίκηση των Εκπαιδευτηρίων να δημιουργήσουμε ένα δικό μας μοντέλο για την Π.Ε. και την εφαρμογή ενός νέου εκπαιδευτικού προγράμματος μέσα στο ισχύον εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

Η εισήγησή αυτή έγινε δεκτή και αποφασίσαμε να την εφαρμόσουμε πειραματικά από το τρέχον σχολικό έτος (1993-94) και για την υλοποίησή της θέσαμε δύο στόχους:

1. Να προσφέρουμε ουσιαστική περιβαλλοντική αγωγή και εκπαίδευση επιτυγχάνοντας σαφείς και ξεκάθαρους σκοπούς και στόχους και
2. Να διακριθούμε στα εκπαιδευτικά δρώμενα δημιουργώντας ένα πιλοτικό πρόγραμμα εκπαίδευσης.

3. ΜΕΘΟΔΟΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Προκειμένου να δώσουμε μορφή στο εκπαιδευτικό μας μοντέλο και να επιτύχουμε τους πρωταρχικούς μας στόχους σκεφτήκαμε να ενσωματώσουμε σταδιακά όλες τις περιβαλλοντικές εργασίες που αναθέταμε στους μαθητές όλων των τάξεων σε ένα κοινό πλαίσιο που θα ενέπλεκε συνολικά τη σχολική μας μονάδα στο πρόγραμμα Π.Ε. και όχι αποσπασματικά τις τάξεις ή τα τμήματα.

Κατά τη διάρκεια του σχ. Έτους 1993-1994 ξεκίνησε η εφαρμογή του προγράμματος με συντονισμένες περιβαλλοντικές δραστηριότητες σε επίπεδο σχολικής μονάδας. Κάθε τάξη και κάθε τμήμα εναρμόνισαν τις περιβαλλοντικές τους εργασίες σε ένα κοινό πλαίσιο με γνώμονα το επίπεδο της τάξης και τη συνάφεια των θεμάτων της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης ούτως ώστε να μην επεξεργάζονται το ίδιο θέμα δύο διαφορετικές τάξεις ή να μην επεξεργάζονται οι μαθητές μιας τάξης ένα θέμα που δεν ανταποκρίνεται στα ενδιαφέροντά τους ή ξεπερνά τις γνωστικές, αντιληπτικές και νοητικές τους ικανότητες. Τα θέματα των περιβαλλοντικών εργασιών, αφού συγκεντρώθηκαν κατηγοριοποιήθηκαν και κατανεμήθηκαν σε δύο άξονες: έναν για τις τάξεις Α', Β' και Γ' και έναν για τις τάξεις Δ', Ε' και Στ'.

Ταυτόχρονα μεγάλη έμφαση δόθηκε στην επιλογή των θεμάτων. Από την πληθώρα των προσφερόμενων περιβαλλοντικών ζητημάτων και των θεμάτων εργασίας επιλέχθηκαν, με προσοχή, όσα πιστεύαμε ότι θα συγκινούσαν περισσότερο τους μαθητές και θα ήταν αρεστά σε αυτούς. Σκοπός μας ήταν, και εξακολουθεί να είναι, να επιλέξουμε θέματα που θα κέντριζαν το ενδιαφέρον των μαθητών και θα προσφέρονταν για την καλλιέργεια οικολογικής συνείδησης στην άγουρη ηλικία αυτών. Σκοπός μας ήταν επίσης μέσα από την καλλιέργεια αυτή να διαπλάσουμε

χαρακτήρες και να καθοδηγήσουμε σωστά τους μαθητές μας ώστε να γίνουν υπεύθυνοι πολίτες. Το πρόγραμμα έπρεπε να εξυπηρετεί όλους τους εκπαιδευτικούς σκοπούς του σχολείου.

Πίνακας 1. Απόσπασμα Πρακτικών Συλλόγου της 09-9-1993 σελ. 15

«...Παράλληλα αποφασίσθηκε να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην περιβαλλοντική εκπαίδευση με στόχο να κεντρισθεί το ενδιαφέρον των μαθητών σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος...»

Τον επόμενο χρόνο (1994-1995) αφού συλλέξαμε και αξιολογήσαμε τα στοιχεία από την εφαρμογή του προγράμματος καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι έπρεπε να διευρύνουμε το πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης από τη στιγμή που κρίναμε πως: α) είχαμε πετύχει να ευαισθητοποιήσουμε τους μαθητές συνολικά σε επίπεδο σχολικής μονάδας και β) είχαμε διαπιστώσει πως μπορούσαμε να περάσουμε σταδιακά στο δεύτερο στάδιο του προγράμματος τη διοργάνωση μιας οικολογικής εβδομάδας περιβαλλοντικής εκπαίδευσης ταυτόχρονα με την ανά μήνα ή τρίμηνο επεξεργασία περιβαλλοντικών εργασιών.

Πίνακας 2. Απόσπασμα Πρακτικών Συλλόγου της 08-9-1994 σελ.22

Αποφασίσθηκε η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση να θέσει νέους στόχους και να χρησιμοποιήσει νέες μεθόδους προσέγγισης, καθώς έχουμε επιτύχει την ευαισθητοποίηση των μαθητών. Προγραμματίστηκε η δημιουργία νέου κύκλου εργασιών κατά τάξη, ανά μήνα, με εμπλουτισμό του προγράμματος με εκδηλώσεις, επισκέψεις, προβολές... Προγραμματίστηκε και η οργάνωση μιας οικολογικής εβδομάδος (την Άνοιξη) με σειρά εκδηλώσεων.

Χρονικά ορίστηκε η περίοδος μετά τις εορτές του Πάσχα και πριν τη λήξη τα σχολικού έτους για την εφαρμογή της. Η περίοδος αυτή αρχικά ονομάστηκε Οικολογική Εβδομάδα και κατά τη διάρκεια της σχεδιασμού των εκδηλώσεων μετονομάστηκε σε ΠΡΑΣΙΝΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ. Οι λόγοι που οδήγησαν στην εκλογή της ονομασίας αυτής είναι απλοί: το επίθετο «οικολογική» ακούγεται στα αυτιά των παιδιών πολύ βαρύνδουπο και τα προϊδεάζει για μια εκπαιδευτική διαδικασία γνωσιοκεντρικού τύπου. Αντίθετα το «πράσινη» οδηγεί τη σκέψη προς το περιβάλλον και προδιαθέτει χαρούμενα το παιδί για μια άμεση επαφή με τη φύση. Αυτός ήταν άλλωστε και ο σκοπός μας. Να φέρουμε το παιδί στη φύση και να δημιουργήσουμε ένα μοντέλο περιβαλλοντικής εκπαίδευσης μαθητοκεντρικού τύπου. Πώς θα μπορούσε άλλωστε ένα παιδί που μεγαλώνει μέσα σε ένα διαμέρισμα μιας μεγαλούπολης να αναπτύξει οικολογική συνείδηση εάν πρώτα δεν ερχόταν σε επαφή με τη φύση; Αγαπάμε κάτι όταν το γνωρίζουμε και ζούμε μαζί του. Αυτό επιδιώξαμε και εμείς για τα παιδιά μας: να ζήσουν τη φύση πολύπλευρα και αισθαντικά, να βιώσουν τα προβλήματά της και να γίνουν συνειδητοποιημένοι συμμετοχοί στην προσπάθεια σωτηρίας και ενεργοί πολίτες. Για το λόγο αυτό διαμορφώσαμε ένα διαθεματικό πλαίσιο δραστηριοτήτων (πολύ προτού η διαθεματικότητα μπει στο εκπαιδευτικό μας σύστημα) με τη συμμετοχή δασκάλων, μαθητών, γονέων, φορέων και διοίκησης των Εκπαιδευτηρίων.

Το συντονισμό όλων των εκδηλώσεων και τη γενική διοργάνωση της ετήσιας Πράσινης Εβδομάδας αναλαμβάνει κάθε χρόνο μία ομάδα εκπαιδευτικών. Τα πρώτα χρόνια η ομάδα αυτή αποτελούνταν από τρία μέλη του διδακτικού προσωπικού. Με την πάροδο των ετών και την αύξηση των απαιτήσεων από μέρους του προγράμματος η ομάδα αυτή διευρύνθηκε και τώρα πλέον απαρτίζεται από έξι μέλη του διδακτικού προσωπικού, το διευθυντή της σχολικής μονάδας και ένα μέλος της διοίκησης των εκπαιδευτηρίων. Στην όλη διοργάνωση εμπλέκονται ενεργά δάσκαλοι, καθηγητές ειδικών μαθημάτων (τεχνικών, μουσικής, θεατρικής παιδείας, γυμναστές), εξειδικευμένοι επιστήμονες κάθε επιστημονικού πεδίου (ανάλογα με τα προεπιλεγμένα θέματα που θα παρουσιασθούν) και βέβαια η διοίκηση των Εκπαιδευτηρίων. Ο γενικός σχεδιασμός, η μελέτη και η υλοποίηση του προγράμματος είναι αποκλειστική ευθύνη των δασκάλων που

απαρτίζουν την ομάδα εργασίας. Ο ρόλος του διευθυντή αφορά το τυπικό σκέλος, ενώ η διοίκηση έχει την ευθύνη κυρίως της οικονομικής διαχείρισης του προγράμματος. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα της Πράσινης Εβδομάδας είναι πλήρως αυτοχρηματοδοτούμενο χωρίς να δέχεται ή να έχει λάβει ποτέ ουδεμία οικονομική ενίσχυση και βοήθεια από οποιονδήποτε δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα. Η κάλυψη όλων των εξόδων (υλικά, μέσα, μετακινήσεις, δημιουργικά, προσπέκτους, κατασκευές, αμοιβές, διάχυση έργου και προβολή) βαρύνει αποκλειστικά τη διοίκηση των Εκπαιδευτηρίων.

4. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Όλες οι δραστηριότητες σχεδιάστηκαν με στόχο να προσεγγίσει το παιδί όσο το δυνατό περισσότερο και πολύπλευρα το φυσικό περιβάλλον των γνωστικών αντικειμένων.

Φωτογραφία 1. Το τρίπτυχο έντυπο πρόγραμμα της Α΄ Πράσινης Εβδομάδας

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ ΦΡΥΓΑΝΙΩΤΗ

ΠΡΑΣΙΝΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ

ΙΟΥΝΙΟΣ 1995

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

ΔΕΥΤΕΡΑ 5/6
Α΄ Β΄ Γ΄: Συγγραφή/ζώμα το περιβάλλον.
Δ΄ Ε΄ ΣΤ΄: "Η μεταγωγική φωνή."
(Παρουσίαση από ειδικό απαιτημένα (Προβολή videos, διαφανειών.)

ΤΡΙΤΗ 6/6
"Ο φιλοτέλετος στη χώρα μας"
Παρουσίαση από ειδικό απαιτημένα.

ΤΕΤΑΡΤΗ 7/6
Α΄ Β΄ Γ΄: Ανθοφύτευση στο σχολείο μας.
Δ΄ Ε΄ ΣΤ΄: Περιβαλλοντική εκδρομή στη λίμνη της Δοϊράνης.

ΠΕΜΠΤΗ 8/6
Α΄ Β΄ Γ΄: Διασκευαστική Γνωστική Σελίδα Ενότητα (Ενταξίωση μαθητών)
Δ΄ Ε΄ ΣΤ΄: Ανασκευάζουμε σχολείο (παραμαθητ) και πρακτική εφαρμογή).

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 9/6
Α΄ Β΄ Γ΄: "Η μεταγωγική φωνή"
(Παρουσίαση από ειδικό απαιτημένα (Προβολή videos, διαφανειών.)
Συνολικά Κλασσικός Μουσικής:
Από την ορχήστρα του Κρατικού Ωδείου Βαρδίου Ελλάδος.

ΑΓΑΠΑΜΕ ΤΗ ΖΩΗ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΥΜΕ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΣΕΙΡΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Για πρώτη φορά μπήκαν σε πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης δραστηριότητες που οδηγούσαν το παιδί σε μια άλλου τύπου εκπαιδευτική διαδικασία. Ενισχύθηκε η προσέγγιση των μαθητών στα γνωστικά αντικείμενα με ενεργητική δράση και δόθηκε έμφαση στην ουσιαστική επαφή με την καλλιέργεια όλων των αισθήσεων (αφή, όραση, οσμή, ακοή) που εμπλέκονται στην κατανόηση του περιβάλλοντος. Ταυτόχρονα έγινε προσπάθεια για τη συναισθηματική προσέγγιση των παιδιών με τη Φύση (φιλοτελισμός, συναυλία κλασσικής μουσικής), ενώ παράλληλα δόθηκε η ευκαιρία να μεταφερθεί το μάθημα εκτός της σχολικής αίθουσας (ανθοφύτευση, εκδρομή στη λίμνη και μάθημα για τους υδάτινους πόρους και τη σημασία αυτών για τη ζωή) και όλα αυτά χωρίς να δημιουργείται στους μαθητές το γνωστό άγχος της απόκτησης γνώσεων. Η βιωματικότητα των δραστηριοτήτων έδωσε άλλη πνοή στο παρεχόμενο εκπαιδευτικό μας έργο. Οι μαθητές από παθητικοί δέκτες στείρων γνώσεων έγιναν παραγωγοί και συμμετοχοί στην εκπαιδευτική διαδικασία. Για να γίνει πιο ελκυστικό το πρόγραμμα Π.Ε. ζητήθηκε από τους μαθητές να βρουν ένα σύνθημα που να «αγκάλιαζε» την όλη προσπάθεια. Το «Αγαπούμε τη Ζωή. Προστατεύουμε το Περιβάλλον» ήταν το πλέον κατάλληλο. Και έμελλε να συντροφεύει για πάντα το Πρόγραμμά μας, είτε στα αεροπλάνα που φιλοτεχνούσαν με την καθηγήτρια των Τεχνικών, είτε στα ενημερωτικά φυλλάδια που δημιουργούσαμε, είτε σαν σύνθημα στα γραπτά τους, είτε στα ποιήματα και τα τραγούδια τους.

Η περιβαλλοντική εκπαίδευση μέσω της ΠΡΑΣΙΝΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ έσπασε τα δεσμά της σχολικής αίθουσας και τα στενά όρια του Αναλυτικού προγράμματος. Επιστέγασμα των δραστηριοτήτων της από την Α΄ κιάλας διοργάνωση αποτέλεσε και η διεξαγωγή αγώνων δεξιότητας ποδηλάτου στην αυλή και τα γήπεδα του σχολείου σε μια πρώτη προσπάθεια να φέρουμε το παιδί πιο κοντά στη φύση με τον πιο φυσικό τρόπο. Δεκάδες ποδήλατα κατέκλυσαν την αυλή του Σχολείου σε μια πρωτόγνωρη γιορτή. Και όλοι σχεδόν οι μαθητές έλαβαν μέρος στους αγώνες. Το μήνυμα που θέλαμε να περάσουμε σε μαθητές και γονείς δεν μπορούσε να βρει καταλληλότερο μέσο. Το ίδιο το σχολείο.

Πίνακας 3. Απόσπασμα Πρακτικών Συλλόγου της 16-6-1995 σελ.26

Ως επιστέγασμα όλων των δραστηριοτήτων ήλθε η Α΄ Πράσινη Εβδομάδα με την παρουσίαση διαλέξεων οικολογικού χαρακτήρα – ανθοεκθέσεων και οικολογικής δράσης η οποία έκλεισε με τη διεξαγωγή αγώνων δεξιότητας ποδηλάτου που διοργανώθηκαν στο χώρο του Σχολείου και μεταδόθηκαν τηλεοπτικά από το κανάλι Europe One. Η διοργάνωση της «Πράσινης Εβδομάδας» υπήρξε ένα φιλόδοξο και τολμηρό σχέδιο το οποίο επέτυχε χάρη στις συντονισμένες ενέργειες όλων των εκπαιδευτικών και αναμένεται να γίνει θεσμός του Σχολείου.

Η εφαρμογή του προγράμματος και η επιτυχία του, λόγω κυρίως της απήχησης που είχε στους μαθητές η εφαρμογή μιας εκπαιδευτικής δράσης που ξέφευγε από την τάξη και το βιβλίο, μας έδωσε νέες ιδέες. Από τον επόμενο χρόνο κιάλας στο πρόγραμμά μας, που πλέον είχε πάρει και επίσημα τον τίτλο ΠΡΑΣΙΝΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ εξαιτίας του ότι μέσα στη διάρκεια αυτού γινόταν μόνο περιβαλλοντική εκπαίδευση, προστέθηκαν περισσότερες δραστηριότητες και το πρόγραμμα εμπλουτίστηκε με περιβαλλοντικούς περιπάτους και επαφές με πρόσωπα, ιδρύματα και οργανισμούς που μπορούσαν να μας παράσχουν την απαραίτητη εξειδικευμένη γνώση, χωρίς αυτή να είναι ένα κοινό μάθημα.

Πίνακας 4. Το Πρόγραμμα εκδηλώσεων της Β΄ ΠΡΑΣΙΝΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ	
<p>{ ΔΕΥΤΕΡΑ 10 /6 Α΄, Β΄, Γ΄: "Το Δέλτα του Αξιού": Παρουσίαση από ειδικό επιστήμονα. Δ΄, Ε΄, ΣΤ΄: Κατασκευή μουσικών οργάνων από ανακυκλώσιμα υλικά.</p>	<p>{ ΠΕΜΠΤΗ 13/6 Α΄, Β΄, Γ΄: Παρουσίαση θεατρικών σκετς με θέμα το περιβάλλον από μαθητές-ες της Στ΄ δημοτικού. Δ΄, Ε΄, ΣΤ΄: Ελληνικά βουνά: "Το όρος των Θεών" Παρουσίαση του Ολύμπου από μέλος του Ε.Ο.Σ.</p>
<p>{ ΤΡΙΤΗ 11/6 Α΄, Β΄, Γ΄: Ζωγραφίζω το περιβάλλον. Δ΄, Ε΄, ΣΤ΄: "Ελληνική Φύση Περιήγηση και Εξοπλισμός": Παρουσίαση εξοπλισμού από το κατάστημα ειδών περιπέτειας "Serfomania"</p>	<p>{ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 14/6 Α", Β", Γ" : Ανθοφύτευση στο σχολείο μας. Δ", -Ε΄ : Παρουσίαση Θεατρικών σκετς με θέμα το περιβάλλον από μαθητές της Στ΄ τάξης. Δ", Ε", ΣΤ': Κατασκευές με θέμα το περιβάλλον από ανακυκλώσιμα υλικά. ΑΓΩΝΕΣ ΔΕΞΙΟΤΕΧΝΙΑΣ ΠΟΔΗΛΑΤΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 14-06-1996 ΩΡΑ 17:30 Μ.Μ.</p>
<p>{ ΤΕΤΑΡΤΗ 12/6 Α΄, Β΄, Γ΄: Οικολογικοί περίπατοι : α) Επίσκεψη στο δάσος "Κουρί" β)- Ξενάγηση στο Ζωολογικό Κήπο πόλης. Δ΄, Ε΄, ΣΤ΄: Περιβαλλοντική και Ψυχαγωγική εκδρομή στον υδροβιότοπο της λίμνης Κερκίνη.</p>	

Δόθηκε μεγαλύτερη έμφαση στη συμμετοχή των μαθητών σε πρακτικές δράσεις (ανακύκλωση χαρτιού, δενδροφυτεύσεις, ανθοφυτεύσεις, φροντίδα και καλλιέργεια λουλουδιών, κατασκευές κτλ) αλλά και στη συμμετοχή τους στην προστασία της φύσης μέσα από την άρθρωση Λόγου. Οι μαθητές πλέον είχαν άποψη και μπορούσαν να την εκφράσουν ελεύθερα μέσα από θεατρικά σκετς και δρώμενα (που πολλές φορές υπήρξαν σαρκαστικά και καυστικά για την κοινωνία των ενηλίκων) και το όλο πρόγραμμα άρχισε να λαμβάνει σαφή μαθητοκεντρικό χαρακτήρα ήδη από τη 2^η χρονιά της εφαρμογής του. Η μαθητοκεντρική αυτή διάσταση του προγράμματος μετέτρεψε το μαθητή από δέκτη σε πομπό. Το έργο της Πράσινης Εβδομάδας άρχισε να παίρνει σάρκα και οστά. Η αρχή έγινε με τη σύνθεση ποιημάτων και γραπτών εργασιών, ακολούθησαν τα θεατρικά δρώμενα και το 1997 οι μαθητές με την καθοδήγηση των δασκάλων συνέθεσαν τα «Πράσινα Τετράδια της Οικολογίας». Μέσα σε αυτά αποτύπωσαν τις απόψεις τους, τις ανησυχίες τους, τα σχόλια αλλά και την αγωνία και το φόβο τους για την τύχη της Γης.

Χαρακτηριστικές των απόψεων και στάσεων που διαμόρφωσαν οι μαθητές είναι και οι ακόλουθες δηλώσεις στο «Πράσινο Τετράδιο» της Οικολογίας:

«Ευτυχώς που υπάρχουν και φωνές αντίθετες με την καταστροφή της Φύσης, αλλά δυστυχώς είναι λίγες. Γι' αυτό πρέπει να αναλάβουμε όλοι μας το μερίδιο της ευθύνης που αναλογεί στον καθένα και να υψώσουμε τη φωνή μας σε αυτούς που μας κυβερνούν για να σώσουμε ό,τι μας απόμεινε από τη μανία της καταστροφής "Είμαστε κομμάτι της γης και η γη είναι κομμάτι μας"» 1997, Μαράνος Γιάννης Στ'1

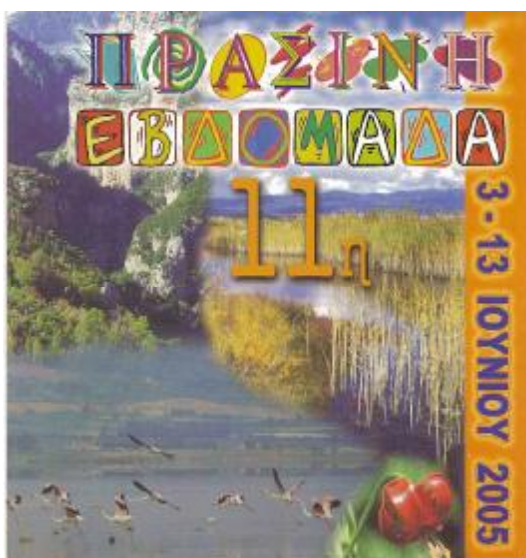
«Γι' αυτό και εμείς πρέπει να κάνουμε κάτι ΤΩΡΑ, που είναι Πράσινη Εβδομάδα για το σχολείο μας, μιας και οι μεγάλοι δεν ενδιαφέρονται όσο πρέπει...» 1997, Για τη μόλυνση του Θερμαϊκού κόλπου, Μακρή Ελευθερία Δ'1

«... το φαινόμενο του θερμοκηπίου είναι ένα παγκόσμιο πρόβλημα το οποίο δε λύνεται τοπικά. Τα προβλήματα που δημιουργεί, αυτό το φαινόμενο, θα είναι μεγαλύτερα για την Ελλάδα απ' ό,τι για τις βόρειες χώρες γιατί η Ελλάδα έχει ήδη θερμό κλίμα.» 1997, Μελάς Απόστολος Στ'

« Σκουπίδια εδώ κι εκεί /μολύνουνε τη Γη / Λιώνουν οι πάγοι στο Βορρά / κι εμείς λέμε δεν πειράζει/ είναι μακριά» 1997, από τη Στήλη των Ποιητών, Τσακιρίδου Μαρία

Το 1999, στα πλαίσια της 5^{ης} Πράσινης Εβδομάδας οι μαθητές επανήλθαν και τα ποιήματα που είχαν γράψει κατά τη διάρκεια των προηγούμενων ετών τα διασκεύασαν και τα μελοποίησαν με τη βοήθεια της καθηγήτριας Μουσικής κας. Χατζηαλεξίου Βιβής. Τα τραγούδια αυτά ενορχηστρώθηκαν σε στούντιο και δημιουργήθηκε ένας ψηφιακός δίσκος (CD) με τον τίτλο «Με μια αγκαλιά τραγούδια στον κύκλο της γης».

Φωτογραφία 2. Εξώφυλλο ενημερωτικού φυλλαδίου 2005

Καθώς οι μαθητές αισθάνονταν ικανοποίηση από τη διάχυση και προβολή του έργου τους αρχίσαμε να δημιουργούμε σταδιακά ένα ενημερωτικό φυλλάδιο με το πρόγραμμα των εκδηλώσεων της Πράσινης Εβδομάδας και με τα μηνύματα που επιλέγαμε ανάλογα με τα θέματα που διαπραγματευόμαστε καθ' έτος. Η αρχή έγινε την 4^η χρονιά με ένα δίπτυχο, την 5^η έγινε τρίπτυχο για να φτάσει σήμερα να είναι ένα ειδικού τύπου διαφημιστικό φυλλάδιο των δραστηριοτήτων. Το φυλλάδιο διανέμεται από τους μαθητές με στόχο να ενημερώσει το κοινό της πόλης μας για τα σύγχρονα οικολογικά και περιβαλλοντικά προβλήματα, αλλά και για να δώσει μηνύματα προστασίας και συμβουλές.

Το έντυπο αυτό έχει πάντοτε το δικό του συγκεκριμένο και σταθερό λογότυπο από την πρώτη στιγμή που δημιουργήθηκε γραφιστικά (τον τίτλο ΠΡΑΣΙΝΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ με τη γνωστή γραμματοσειρά του Corel Draw). Η γραμματοσειρά επελέγη για την παιδικότητα των χαρακτήρων των γραμμάτων και για το πώς θα το έβλεπαν ή θα το σχεδιάζαν τα ίδια τα παιδιά. Τα γράμματα εμφανίζονται σα να είναι ζωγραφισμένα από παιδί ή να είναι γραμμένα πάνω σε χρωματιστή παλέτα. Η αρίθμηση των ετών προστίθεται πάντοτε με διαφορετική κάθε φορά γραμματοσειρά.

Φωτογραφία 3. Το λογότυπο της Πράσινης Εβδομάδας

Το συγκεκριμένο λογότυπο επιλέχθηκε για να δώσει με ακρίβεια και σαφήνεια τη μαθητοκεντρική διάσταση του προγράμματος. Η Πράσινη Εβδομάδα ανήκει στα παιδιά. Το έντυπο αποτυπώνει και απηχεί τις σκέψεις και τα όνειρά τους. Στα Εκπαιδευτήρια Φρυγανιώτη πιστεύουμε πως κάθε δραστηριότητα κάθε εκπαιδευτικό πρόγραμμα μπορεί να είναι επιτυχημένο αν ανταποκρίνεται στις προσδοκίες των μαθητών και αν οι ίδιοι μπορούν και θέλουν να συμμετέχουν ενεργά.

Η ενεργητική συμμετοχή των μαθητών είναι πάντα το προαπαιτούμενο στοιχείο στο σχεδιασμό κάθε δραστηριότητας της Πράσινης Εβδομάδας. Στο πλαίσιο της δράσης μας ακολουθούμε και τη βούληση των παιδιών, καθοδηγώντας τους υπεύθυνα με ειλικρίνεια και σταθερότητα. Έτσι στα χρόνια που ακολούθησαν πολλές από τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες που αναπτύχθηκαν πιλοτικά ως δραστηριότητες της Πράσινης Εβδομάδας παγιώθηκαν ως κεντρικοί άξονες του προγράμματος όπως η ανακύκλωση υλικών (χαρτιού, αλουμινίου και μπαταριών) που «λειτουργεί» ως δράση καθ' όλη τη διάρκεια του σχ. Έτους, και τα έσοδα από την αποκομιδή των υλικών αυτών μεταφέρονται στα ταμεία των τάξεων για να χρηματοδοτηθεί στη συνέχεια μια άλλη περιβαλλοντική δράση που έχει ως αντικείμενο τα παιδιά του τρίτου κόσμου. Η περιβαλλοντική εκδρομή όπου οι μαθητές των τριών τελευταίων τάξεων και οι δάσκαλοί τους σχεδιάζουν και υλοποιούν επισκέψεις σε τόπους περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος (ενδεικτικά: λίμνη Κερκίνη, Κέντρο Διάσωσης Αρκούδας στο Νυμφαίο, δάσος Μελισσουργού, Εθνικός Δρυμός Ολύμπου, σπήλαιο Πετραλώνων κ.ά). Οι ενημερωτικές ημερίδες και οι διοργάνωση διαλέξεων και συζητήσεων των μαθητών με ειδικούς επιστήμονες που προσκαλούνται για το σκοπό αυτό από τα Εκπαιδευτήρια μας. Άλλες δραστηριότητες πάλι οργανώνονται περιοδικά ούτως ώστε να παρέχεται ποικιλία δράσεων σε κάθε ηλικιακό επίπεδο χωρίς να δημιουργείται ταυτόχρονα η αίσθηση της ρουτίνας. Για το λόγο αυτό επί παραδείγματι ένα θεατρικό σκετς δεν παρουσιάζεται δύο συνεχόμενες χρονιές, ή ένα οικολογικού περιεχομένου παιχνίδι (π.χ. το παιχνίδι του χαμένου θησαυρού της φύσης) δεν διοργανώνεται με τη συμμετοχή περισσότερων της μίας τάξης. Από την άλλη είμαστε πάντα ανοιχτοί να εκμεταλλευτούμε την κάθε ευκαιρία προκειμένου να διευρύνουμε το έργο μας (συμμετείχαμε ενεργά στη δράση για το ψήφισμα του Ρίο ντε Τζανέρο με κατάλληλα στοχευμένες εργασίες και δραστηριότητες το 1996).

Αναζητήσαμε και επιτύχαμε να έρθουμε σε επαφή με πρόσωπα και φορείς που μας συμπαραστάθηκαν στις προσπάθειές μας ολόψυχα και ενεργά. Ο κατάλογος είναι μακρύς και η απαρίθμηση και μόνο θα είναι ιδιαίτερα κουραστική. Ενδεικτικά να αναφέρω το Α.Π.Θ, το Δήμο Θεσσαλονίκης, το Σύνδεσμο Ο.Τ.Α. Μείζονος Θεσσαλονίκης, τον Ο.Υ.Θ., τη νυν Ε.Υ.Α.Θ., την Ε.Ρ.Τ., την TV 100, το FM 100, τον Ε.Ο.Σ., το Τελλόγλειο Ίδρυμα, το Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών, το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας, το Μουσείο Πετραλώνων, την Αμερικανική Γεωργική Σχολή, το εργοστάσιο ανακύκλωσης χαρτιού Μ.Ε.Λ., το Μουσείο Ύδρευσης, το Κ.Ε.Π. Κορδελιού, το κτήμα Γεροβασιλείου και ένα πλήθος ειδικών επιστημόνων, συγγραφέων και καλλιτεχνών που κατά καιρούς συνέδραμαν στην υλοποίηση των προγραμμάτων μας. Η επαφή με ειδικούς επιστήμονες έδωσε άλλη διάσταση στην περιβαλλοντική εκπαίδευση και οι μαθητές ένιωσαν ότι το όλο πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης ξέφευγε από το περιορισμένο και ενίοτε ασφυκτικό εναγκαλισμό ενός σχολικού εκπαιδευτικού προγράμματος. Η συμμετοχή τους πλέον είναι δεδομένη καθώς από παθητικοί δέκτες στείρων γνώσεων γίνονται κοινωνοί οικολογικής συνείδησης και συμμετοχοί σε μια μεγάλη εκστρατεία για τη διάσωση του φυσικού περιβάλλοντος. Γίνονται με δύο κουβέντες ενεργοί και υπεύθυνοι πολίτες.

5. ΔΡΑΣΕΙΣ – ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

Κατά τη διάρκεια της 12χρονης πορείας και λόγω της πληθώρας των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων το πρόγραμμα ΠΡΑΣΙΝΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ επεκτάθηκε χρονικά στις 10 εργάσιμες ημέρες. Ταυτόχρονα και μέσα στο πλαίσιο του προγράμματος εντάχθηκαν και αξιοποιήθηκαν παιδαγωγικά και ειδικές αθλητικές δραστηριότητες (αγώνες mountain bike, κολύμβηση, αγώνες ανωμάλου δρόμου στο Σέιχ-Σου κ.ά) που σκοπό έχουν να φέρουν τα παιδιά κοντύτερα στη φύση και να αναδείξουν τις αρετές του φυσικού περιβάλλοντος και την αξία του σεβασμού μέσα από ατομικές και ομαδικές δραστηριότητες. Παράλληλα αξιοποιήθηκαν ιδέες και ευκαιρίες καθ' όλη τη διάρκεια του έτους για παρεμβάσεις και δράσεις στο ευρύτερο πλαίσιο της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.

Ειδικότερα στον τομέα του αθλητισμού δόθηκε μεγάλη έμφαση εξαιτίας της συνάφειας της άθλησης και της ποιότητας ζωής. Ξεκινώντας απλά, με αγώνες δεξιότητας ποδηλάτου και προαιρετικές ποδηλατικές εξορμήσεις τα Σαββατοκύριακα κατορθώσαμε να εισάγουμε στη σκέψη των μαθητών την εναλλακτική μετακίνηση ταυτόχρονα με την άθληση και το παιχνίδι. Για τους μαθητές μας το ποδήλατο δεν είναι μόνο διασκέδαση αλλά και ένας τρόπος αποφυγής της ρύπανσης του περιβάλλοντος. Δυστυχώς, όμως, στη χώρα μας ελάχιστα έγιναν και γίνονται για τη διάδοση του. Ο Δήμος Θεσσαλονίκης ευαισθητοποιήθηκε από τη δράση μας και στάθηκε αρωγός στις προσπάθειές μας. Μας παραχώρησε την πλατεία Αριστοτέλους (Ιούνιος 2000) και με τη συμπαράστασή του κατορθώσαμε να οργανώσουμε αγώνες δεξιότητας ποδηλάτου για μικρά και μεγάλα παιδιά σε μια εκπαιδευτική δράση που σκοπό είχε να περάσει το μήνυμα της εναλλακτικής μετακίνησης των πολιτών.

Δόθηκε λοιπόν μεγαλύτερη έμφαση στην καλλιέργεια και διαμόρφωση στάσεων και αντιλήψεων μέσα από συντονισμένες δράσεις που ως στόχο είχαν και έχουν να φέρουν το σχολείο και τους μαθητές κοντύτερα στα σύγχρονα περιβαλλοντικά και κοινωνικά προβλήματα (αρχή της εγγύτητας). Στο πλαίσιο της Πράσινης Εβδομάδας κινούμαστε πλέον και πάνω σε ένα διευρυμένο άξονα της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης που έχει να κάνει με τον άνθρωπο ως μέλος του φυσικού περιβάλλοντος. Εισάγαμε στην περιβαλλοντική εκπαίδευση τον παράγοντα άνθρωπο ως στοιχείο και μέρος του προβλήματος και όχι μόνο ως γεννησιουργό αίτιο αυτού. Από τα στενό περιβαλλοντικό πλαίσιο λοιπόν το πρόγραμμα επεκτάθηκε και στα σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα (ενδεικτικά: κυκλοφοριακό, υγεία, τηλεόραση και βία, φτώχεια, ανθρώπινα δικαιώματα).

Αναπτύχθηκαν και εφαρμόστηκαν Προγράμματα Αγωγής Υγείας, Κυκλοφοριακής Αγωγής, Εθελοντικής προσφοράς με αξιολογώτατα αποτελέσματα. Τα περισσότερα από αυτά τα

προγράμματα εφαρμόζονται και σήμερα. Συγκεκριμένα αναφέρω την Προσφορά Αγάπης προς τα ορφανά παιδιά της πόλης. Η δράση αυτή αναπτύχθηκε μέσω της Πράσινης Εβδομάδας. Η ιδέα ξεπήδησε όταν οι μαθητές κατά τη διάρκεια εφαρμογής ενός περιβαλλοντικού προγράμματος για την σωστή διαχείριση των σκουπιδιών αναρωτήθηκαν ποιος άνθρωπος θα μπορούσε να «εγκαταλείψει» στα σκουπίδια το παιδί του (ένα πραγματικό γεγονός που τότε προβλήθηκε ιδιαίτερα από τον Τύπο). Η ομάδα εργασίας των εκπαιδευτικών αξιοποίησε την απορία και το ενδιαφέρον των μαθητών και την επόμενη κιόλας χρονιά οργανώθηκε κατάλληλα μια εθελοντική δραστηριότητα προσφοράς με τη συμμετοχή στη δράση και του ίδιου του Δημάρχου Θεσσαλονίκης. Οι μαθητές προσέφεραν συντροφιά και δώρα στα παιδιά του Ορφανοτροφείου Άγιος Στυλιανός πριν τις γιορτές του Πάσχα σε ένδειξη συμπαράστασης προς τον αδικημένο συνάνθρωπο. Σήμερα η Εθελοντική Προσφορά Αγάπης οργανώνεται χρονικά την περίοδο των Χριστουγέννων, ενώ παράλληλα το πρόγραμμα ανακύκλωσης υλικών χρηματοδοτεί το πρόγραμμα υιοθεσίας παιδιών του τρίτου κόσμου.

Το πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης «Πράσινη Εβδομάδα» ανέπτυξε καλλιτεχνικές και εικαστικές δράσεις. Όπως προανέφερα οι μαθητές δημιούργησαν το δικό τους, εξ' ολοκλήρου, μουσικό CD. Όμως και στον τομέα των εικαστικών οι μαθητές του σχολείου συνέθεσαν το δικό τους πίνακα ζωγραφικής με θέμα: «Η Νέα Χιλιετία Των Παιδιών». Ο πίνακας που απεικονίζει τη βούληση των παιδιών για μία Θεσσαλονίκη με περισσότερο πράσινο, με καλύτερες και περιβαλλοντικά καθαρότερες συγκοινωνίες δωρίθηκε στο Δήμο Θεσσαλονίκης, πριν την αυγή του 21^{ου} αιώνα (Δεκέμβριος 2000) ως μία διαρκής υπενθύμιση των απαιτήσεων των νέων ανθρώπων για ένα καθαρότερο και υγιές περιβάλλον. Χαρακτηριστικές λεπτομέρειες του πίνακα αποτελούν το μετρό και ο γυάλινος θόλος που προστατεύει το Λευκό Πύργο! Ο Δήμος Θεσσαλονίκης δεσμεύτηκε ενώπιον των παιδιών να κοσμήσει το νέο Δημαρχιακό Μέγαρο (υπό μελέτη ακόμα τότε) και παραχώρησε τον εκθεσιακό χώρο του Αλατζά Ιμαρέτ ώστε να μπορέσουν οι συμπολίτες μας να δουν τα έργα των παιδιών με θέμα τη Θεσσαλονίκη του 21^{ου} αιώνα.

Φωτογραφία 4. Θεατρικό δρώμενο στο Μικρό Θέατρο των Εκπαιδευτηρίων

Έμφαση στις αρχές και τους στόχους του προγράμματος δόθηκε με τις καλλιτεχνικές παρεμβάσεις, όπως τη διοργάνωση έκθεσης ζωγραφικής στο Αλατζά Ιμαρέτ, τη διοργάνωση συναυλιών κλασικής μουσικής, την επαφή του παιδιού με την τέχνη και τους δημιουργούς της. Στη διάρκεια της 6^{ης} Πράσινης Εβδομάδας οι μαθητές συμμετείχαν σε ένα κοινό πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης με το Τελλόγλειο Ίδρυμα του ΑΠΘ και ζωγραφίζοντας τη φύση και το περιβάλλον εξέθεταν ταυτόχρονα τα έργα τους στο Μουσείο του Ίδρυματος. Παράλληλα με τις εικαστικές δραστηριότητες αναπτύχθηκαν και πολιτιστικές δραστηριότητες, θεατρικά δρώμενα και σκετς. Σε συνεργασία με την ομάδα των εκπαιδευτικών οι μαθητές «ανέβασαν» παραστάσεις

στο θέατρο των Εκπαιδευτηρίων, αλλά και θεατρικά δρώμενα και «χάπενινγκ» στην αυλή του σχολείου και στους δρόμους της πόλης κατά τη διάρκεια της γιορτής της Παγκόσμιας Ημέρας Περιβάλλοντος σε συνεργασία με το Σύνδεσμο Ο.Τ.Α. Μείζονος Θεσσαλονίκης.

6. ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Το πρόγραμμα της Πράσινης Εβδομάδας αξιολογείται κάθε φορά από μαθητές, γονείς και δασκάλους και τα συμπεράσματα της αξιολόγησης αυτής μας καθοδηγούν στη διαμόρφωση νέων δράσεων και στη βελτίωση των δραστηριοτήτων μας. Σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση του προγράμματος παίζει η βούληση των μαθητών. Αν ένα θέμα δεν ανταποκρίνεται στα ενδιαφέροντά τους καταβάλλονται προσπάθειες ώστε να διαμορφωθεί κατάλληλα για να γίνει αποδεκτό. Οι καλλιτεχνικές δραστηριότητες επί παραδείγματι διαμορφώνονται από τους συμμετέχοντες μαθητές με την καθοδήγηση και εποπτεία των καθηγητών ειδικών μαθημάτων, χωρίς να επεμβαίνει κανείς άλλος στη διαδικασία αυτή. Οι ίδιοι οι μαθητές αξιολογούν το έργο τους και αναλαμβάνουν την ευθύνη εκπόνησής του. Το συνολικό πρόγραμμα της Πράσινης Εβδομάδας αξιολογείται με τη λήξη του σχολικού έτους από το Σύλλογο των Διδασκόντων και τη διοίκηση με βάση την απήχηση που είχαν οι δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν στους μαθητές και στο σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας.

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Ιδιαίτερη έμφαση και προσοχή δόθηκε και στη διάχυση του έργου μας. Όλες οι εκδηλώσεις φροντίσαμε να προβληθούν στο κοινό της πόλης μας, μέσω του ενημερωτικού φυλλαδίου που φιλοτεχνούμε καθ' έτος αλλά και μέσω του έντυπου και ηλεκτρονικού τύπου. Οι σκοποί μιας τέτοιας ενέργειας είναι ξεκάθαροι. Αφ' ενός το έργο των παιδιών πρέπει να προβάλλεται και αφ' ετέρου η προβολή και η αντιμετώπιση που έχει αυτό από το κοινό βελτιώνει το ίδιο το έργο και τους δημιουργούς του. Οι προσπάθειες των μαθητών μας δεν πηγαίνουν χαμένες όταν ξέρουν πως αυτό που οραματίστηκαν, που σχεδίασαν και υλοποίησαν θα τύχει αποδοχής από την ευρύτερη κοινωνία. Εδώ οφείλω να επισημάνω ότι η κοινωνία της Θεσσαλονίκης αντιμετώπισε θετικά τις δραστηριότητες του προγράμματος περιβαλλοντικής εκπαίδευσης «Πράσινη Εβδομάδα». Αυτό φαίνεται και από την πληθώρα των δημοσιευμάτων και τα ευμενή σχόλια του Τύπου, φαίνεται από τη στάση των φορέων που αγκάλιασαν τις προσπάθειές μας και συνέδραμαν το έργο μας.

Μερικά από τα σχόλια που δέχθηκε το Πρόγραμμα «Πράσινη Εβδομάδα»

- Ø «Πράσινη Εβδομάδα» με θρανία στη φύση. «Το πρόγραμμα αποτελεί μοναδική ευκαιρία για την απόκτηση περιβαλλοντικής εκπαίδευσης» ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ 08/7/2000
- Ø «Φρονούμε ότι η ευαισθητοποίηση των παιδιών απέναντι σε ζητήματα που αφορούν τις προκλήσεις της νέας χιλιετίας πρέπει να τύχει ιδιαίτερης προσοχής από το πλατύ κοινό» Νικόλαος Μακραντωνάκης, Αντιδήμαρχος Πολιτισμού.
- Ø «Πράσινη Εβδομάδα» στη Χαλάστρα. Η επίσκεψη ... είναι ενταγμένη στο πρότυπο πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης με τον τίτλο «Πράσινη Εβδομάδα» ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΣ της Κυριακής 25/6/2000
- Ø «Μετέφεραν τα θρανία τους στη ...Φύση» ΤΥΠΟΣ Θεσσαλονίκης 11/7/2000
- Ø «Μεγάλο ενδιαφέρον παρουσιάζει η άποψη των παιδιών για τη Θεσσαλονίκη της νέας χιλιετίας. Αυτοκίνητα δίπλα στο μετρό, πύραυλοι και δέντρα συνυπάρχουν με ανθρώπους, σε μια πόλη που αν και είναι βαθιά μέσα στην τεχνολογία κρατάει τον ανθρώπινο χαρακτήρα της» ΤΑ ΝΕΑ, 30/12/2000
- Ø «Σε μια διαδικασία αναζήτησης, ανακάλυψης και επικοινωνίας μπήκαν οι μαθητές των εκπαιδευτηρίων Φρυγανιώτη» ΤΑ ΝΕΑ - ΖΩ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ- 3-4/8/2002

Η ΠΡΑΣΙΝΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ διένυσε μεγάλο δρόμο στα 12 χρόνια που πέρασαν. Μαθητές και δάσκαλοι, διεύθυνση και συντονιστές οραματίζονται από κοινού το μέλλον του προγράμματος και

σχεδιάζουν την Π.Ε. του 21^{ου} αιώνα. Μια περιβαλλοντική εκπαίδευση που δε θα ανοίγει απλά ένα παράθυρο στη φύση και τη ζωή αλλά θα οδηγεί απευθείας σε αυτές. Μια εκπαίδευση απομακρυσμένη από αγκυλώσεις και εσωστρέφειες με ένα πλαίσιο λειτουργίας ανοιχτό και πλατύ όσο και το μυαλό και η φαντασία των παιδιών μας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Πράσινη Εβδομάδα. Δραστηριότητες περιβαλλοντικής αγωγής. Ανασύρθηκε από www.fryganiotis.gr
2. Γεωργόπουλος Α., (2002), *Περιβαλλοντική ηθική*, Gutenberg: Αθήνα 2002.
3. Δημητρίου Α., Χατζηνικήτα Β., Βαλανίδης Ν., (2002), Διερεύνηση της συμβολής των πολιτών στην προστασία του περιβάλλοντος. 1^ο Περιβαλλοντικό Συνέδριο Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη 1-4 Μαρτίου 2002, Θεσσαλονίκη: Ένωση Ελλήνων Χημικών (Παράρτημα Μακεδονίας), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
4. Κοσκινάς Κ., (2000), *Περιβάλλον και αναβάθμιση της ποιότητας της ζωής*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
5. Robson C., (1993), *Real World Research: A resource for social scientists and practitioner-researchers.*, Oxford, UK: Blackwell.
6. UN, (1992), Report of the United Nations conference on environment and development, Rio de Janeiro: UN editions.
7. Κ. Σακελλαροπούλου- Ν. Σεκέρογλου, *Η βιώσιμη διαχείριση των υδατικών πόρων*, www.nomosphysis.org.gr 2006, www.nomosphysis.org.gr.
8. Ευθ. Παπαγιάννης, *Σκέψεις για την ελληνική φύση*, www.nomosphysis.org.gr 2005, www.nomosphysis.org.gr.
9. Β. Λύκος, *Η σύνδεση της βιώσιμης ανάπτυξης με την τοπική κοινωνία: Το πρόγραμμα Natura 2000*, www.nomosphysis.org.gr 2005, www.nomosphysis.org.gr.
10. Δ. Παλάσκας, *Εννοιες και ορισμοί του δάσους: Εκ του πονηρού ή εκ του μη επιστητού;*, www.nomosphysis.org.gr 2005, www.nomosphysis.org.gr.
11. WWF Ελλάς. *WWF ΕΛΛΑΣ, 15 ΧΡΟΝΙΑ ΔΡΑΣΗΣ*, εκδ. WWF Ελλάς, 2005.
12. Assadurian Eric, *Η κατάσταση του κόσμου 2005*, Επώνυμος Οικολογική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2005.
13. Ελληνικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών, *Οι διατλαντικές σχέσεις και το πρωτόκολλο του Κιότο στη σύμβαση-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την αλλαγή του κλίματος*, EKEM, 2005.
14. ΜΟΥΣΕΙΟ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ. ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΒΙΟΤΟΠΩΝ - ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ. Εκπαιδευτικό πακέτο για τη διαχείριση προστατευόμενων περιοχών, Αθήνα 2004.
15. Τσάλτας Γρηγόρης – Κατσιμπάρδης Κωνσταντίνος (επιμ.), *Αειφορία και Περιβάλλον*, εκδόσεις Ι. Σιδέρη, Αθήνα, 2004.
16. Η Μεσογειακή Εκπαιδευτική Πρωτοβουλία για το Περιβάλλον & την Αειφορία (MEdIES), Εκπρόσωπος ΜΙΟ-ECSDE. Διεθνές Συνέδριο για την Επίσημη Έναρξη της Δεκαετίας του ΟΗΕ για την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη (ΕΑΑ) στη Μεσόγειο. 26-27 Νοεμβρίου 2005, Αθήνα Διοργάνωση: Υπουργείο Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων. Υπό την αιγίδα του Ελληνικού Κοινοβουλίου, της UNESCO και της UNECE και με την υποστήριξη του Ιταλικού Υπουργείου Περιβάλλοντος & Χωροταξίας, της UNEP/MAP και του ΜΙΟ-ECSDE